

KUOPIO

Ympäristö- kertomus 2024

Kaupunginhallitus 31.3.2025

2141/11.00.01/2023

Kuopion ympäristökertomus 2024

Ympäristökertomus tarjoaa tietoa Kuopion ympäristön tilasta ja kaupungin ympäristönsuojelutyöstä vuonna 2024.

Vuonna 2024 päivitettiin kaksi kaupunkistrategiaa toteuttavaa laajaa ohjelmaa: Viksu Kuopio eli Ilmasto- ja resurssiviisas Kuopio 2035 -ohjelma sekä LUMO-ohjelma eli Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma vuosille 2024–2030. Ohjelmien toimeenpano ja niistä viestiminen aloitettiin viipymättä.

Viksu Kuopio -ohjelman päätavoitteina on saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2030 mennessä, olla jätteen ja kestävästi kuluttava kaupunki sekä kiertotalouden edelläkävijä. Ohjelman lähes kahdensadan toimenpiteen toteutuksesta vastaa koko kaupunkiorganisaatio.

Kuopion yhdyskuntarakenteen tiivistymisen vuoksi ympäristöasiat kuten ilmanlaatu, melu ja viherympäristöjen säilyttäminen korostuvat maankäytön suunnittelussa aiempaa voimakkaammin. Ilmastoriskeihin on ryhdytty varautumaan kaupungin kaavoituksessa ja rakentamisessa ilmastonmuutoksen hillinnän lisäksi. Maankäyttöpäätösten vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, hiilensidontaan ja ilmastopäästöihin tulee tarkastella rinnakkain.

Kuopio sitoutui syksyn 2024 Luontofoorumissa yhdessä Suomen kymmenen suurimman kaupungin kanssa vahvistamaan luonnon monimuotoisuutta konkreettisilla ja mittavilla toimilla. Asukkaiden hyvinvointia edistävän elinympäristön mahdollistaminen ja rikkaan paikallisen luonnon säilyttäminen vaativat yhä enemmän huomiota päätöksenteossa. Luontokadon torjuminen ja muuttuvaan ilmastoon sopeutuminen edellyttävät aktiivisia toimia kaupungilta.

Sisällys

Ympäristöindikaattorit	4	Vesien suojelu	12
Ilmastomuutoksen hillintä ja sopeutuminen	5	Vesistöjen tila	
Kasvihuonekaasupäästöjen kehitys		Jätevesikuormitus	
Ilmastotoimien toimeenpano, seuranta ja vaikuttavuus		Ilmanlaatu	13
Hiilijalanjälkilaskennat		Ympäristömelu	14
Kiertotalous		Maaperän kunnostaminen	15
Viisas liikkuminen	7	Jätehuolto ja roskaantuminen	16
Joukkoliikenne		Kotitalouksien jätehuolto	
Jalankulku ja pyöräily		Yritysten jätehuolto	
Energiatehokkuus	8	Roskaantumisen valvonta	
Uusiutuvan energian osuuden kasvattaminen		Ympäristönsuojelun hankkeita	17
Energianeuvonta			
Ilmasto- ja resurssiviisauksviestintä	9		
Viksu Kuopio -viestintää			
Viestintää ja yhteistyötä SISU-hankkeessa			
Luonto ja luonnonsuojelu	10		
Luontoselvitykset ja seurannat			
Luonnonhoitotyöt			
Kuopiolaisten luontosuhteen vahvistaminen			
Vieraslajien torjunta			

Ympäristö- indikaattorit

Oheisen taulukon ympäristöindikaattorit ja tunnusluvut kuvaavat Kuopion alueen ympäristön tilaan vaikuttavia tekijöitä.

Trendi kuvaa kehitystä viimeisen 10 vuoden ajalta, vaikka taulukossa on esitetty tietoja viimeiseltä viideltä vuodelta.

Selitteet:

- Parantunut (vihreä väri)
- Pysynyt ennallaan (keltainen väri)
- Huonontunut (punainen väri)
- * Ennakkotieto
- Tietoa ei saatavilla

¹ Matkamäärä sisältää myös Siilinjärveltä Kuopioon tai Kuopiosta Siilinjärvelle tehtävät matkat

Indikaattori	Yksikkö	2020	2021	2022	2023	2024	Trendi
Päästöt ilmaan ja ilmanlaatu							
Kaikki kasvihuonekaasupäästöt	kt CO ₂ -ekv	637	629	613	552	-	●
Asukaskohtaiset kasvihuonekaasupäästöt (ilman teollisuuden päästöjä)	t CO ₂ -ekv/as.	3,9	3,8	3,8	3,2	3,1*	●
Tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöt	kt CO ₂ -ekv	169	161	157	150	147*	●
Ilman hiukkaspitoisuus, PM ₁₀ vuosikeskiarvo Tasavallankadulla	µg/m ³	13	14	15	13	17	●
Tieliikenne							
Autoistuminen, henkilöautoa/1000 as.	henkilöautoa/1000 as.	470	465	459	457	453	●
Joukkoliikenteen matkamäärä, keskeinen kaupunkialue ¹	miljoonaa matkaa/v	5,2	5,9	7,3	8,4	8,8	●
Energian tuotanto ja kulutus							
Yhdyskunnan sähkön kulutus, ilman teollisuutta	MWh/as/v	7,1	7,2	6,9	6,6	-	●
Yhdyskunnan veden kulutus, keskeinen kaupunkialue, ml. yritystoiminta	l/as/pv	153	160	153	145	147	●
Sähkön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (Tilalpalvelut)	kWh/r-m ³	14	14	16	15	14	●
Lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (Tilalpalvelut)	kWh/r-m ³	27	29	33	32	31	●
Veden ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (Tilalpalvelut)	litraa/r-m ³	55	58	69	83	73	●
Jätevedet ja jätehuolto							
Yhdyskunnan jätevesikuormitus: kokonaistyyppi (pl. Maaninka ja Juankoski)	g/as/vrk	8,05	7,33	6,52	5,98	6,61	●
Yhdyskunnan jätevesikuormitus: kokonaisfosfori (pl. Maaninka ja Juankoski)	mg/as/vrk	25,8	26,08	30,71	28,34	30,35	●
Yhdyskunnan jätevesikuormitus: BOD ₇ (pl. Maaninka ja Juankoski)	g/as/vrk	0,82	0,68	0,62	0,69	0,69	●
Asuinhuoneistot biojätteen erilliskeräyksen tai kompostoinnin piirissä	%	86	86	87	88	93	●
Luonto ja luonnonsuojelu							
Luonnonsuojelualueiden osuus Kuopion pinta-alasta	%	1,06	1,07	1,07	1,07	1,07	●
Luonnonsuojelualueiden osuus kaupungin omistamasta metsä- ja suoalasta	%	5,7	7	7	7	7	●
Kuopion asukasluvu							
Kuopion asukasluvu	asukasta	120 210	121 543	122 594	124 021	125 668	
Asukasluvun muutos edelliseen vuoteen verrattuna	asukasta	+928	+1 333	+1 051	+1 427	+1 647	

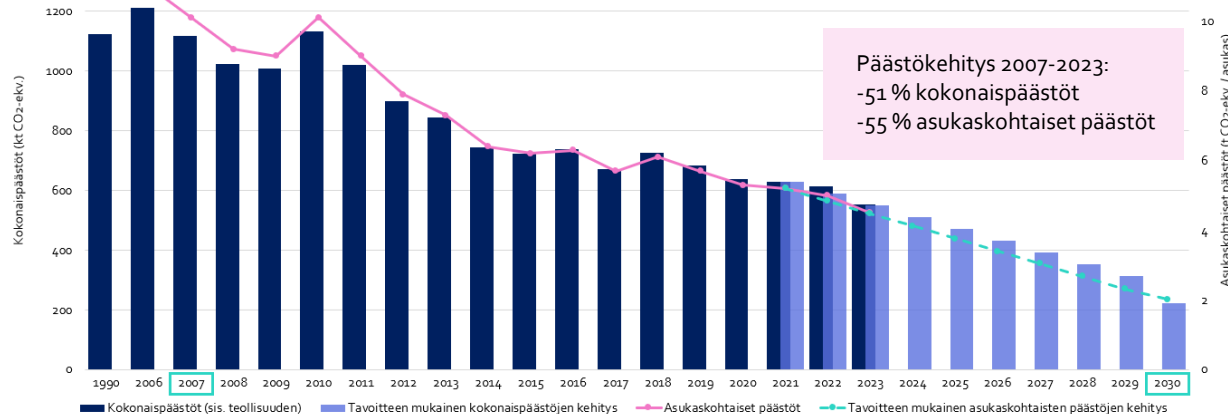
Taulukko 1. Keskeisiä ympäristön tilan indikaattoreita.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen

Kuopion kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. Tavoitteen saavuttamiseksi päästöjä tulee vähentää 80 % vertailuvuoden 2007 päästötasosta vuoteen 2030 mennessä.

Kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

Kuopion alueelliset kasvihuonekaasupäästöt vähenivät 51 % vuoteen 2023 mennessä vertailuvuodesta 2007. Suurimmat alueellisten päästöjen aiheuttajat ovat tieliikenne, teollisuus ja työkoneet sekä maatalous. Lisätietoja: [Kuopion CO2-raportti](#).

Kaavio 1. Kuopion kasvihuonekaasupäästöt ja tavoitteen mukainen päästövähennys vuoteen 2030. Lähde: Kuopion CO₂-raportti 2025, Sitowise.

Ilmastotoimien toimeenpano, seuranta ja vaikuttavuus (SISU-hanke)

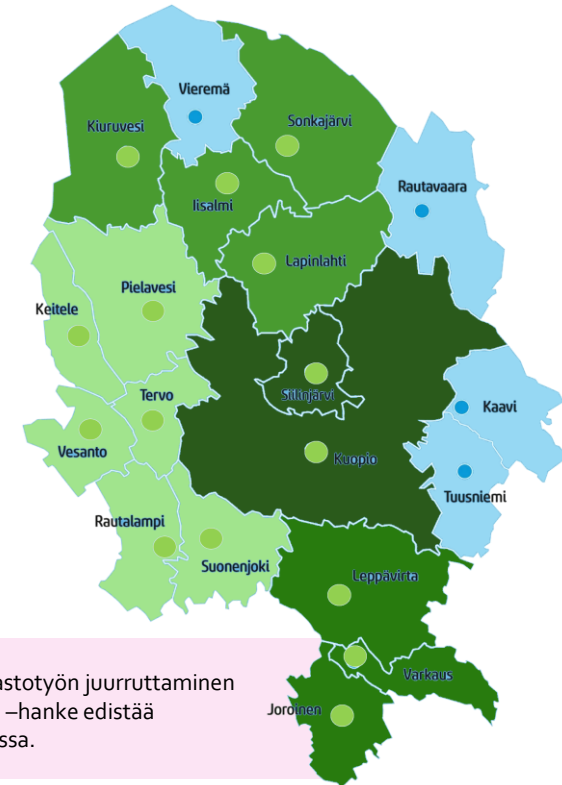
- Kuopion ilmasto- ja resurssi- ja ympäristöbudjetoinnin kehitys käynnistettiin.
- Ympäristövahti hankittiin ympäristöraportoinnin tueksi ja otetaan käyttöön vuoden 2025 aikana.
- Pohjois-Savon kunnille toteutettiin [ilmastotoimenpiteiden vaikuttavuusarviointi](#), jossa arvioitiin toimien kustannustehokkuutta ja päästövähennyspotentiaalia.
- Hankintojen ympäristökriteerejä kehitettiin ja järjestettiin hankintakoulutuksia.
- Ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen toimia edistettiin asemakaavoituksessa ja päivitettiin kunnallisteknisen suunnittelun ilmastosuunnitelmaan.

Hiilijalanjälkilaskennat

- Kaikissa toimitilanhankkeissa laskettiin hiilijalanjälki tarkoituksena vertailla eri ratkaisujen vaikutuksia rakennuksen elinkaaren aikaisen hiilijalanjäljen syntymisessä.
- Kunnossapidon tilaamille urakoille laskettiin hiilijalanjälki SISU-hankkeen tuella.

Kiertotalous

- Hepomäen kiertotalouden, vihreän siirtymän ja puhtaan energiaan yritysalueen toteutettavuusselvitys aloitettiin syksyllä 2024.
- Kaupungin rakennushankkeissa käytettiin kymmeniä tuhansia tonneja uusio- ja kierrätysmateriaaleja kuten betonimurskeita, pohja- ja arinatuhkia, uusiokäytettyjä louheita ja moreeneja.
- Maamassojen ja kierrätettävien rakennusmateriaalien koordinoitua kehitettiin.

Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU) –hanke edistää ilmastotyötä 15 kunnassa.

Viisas liikkuminen

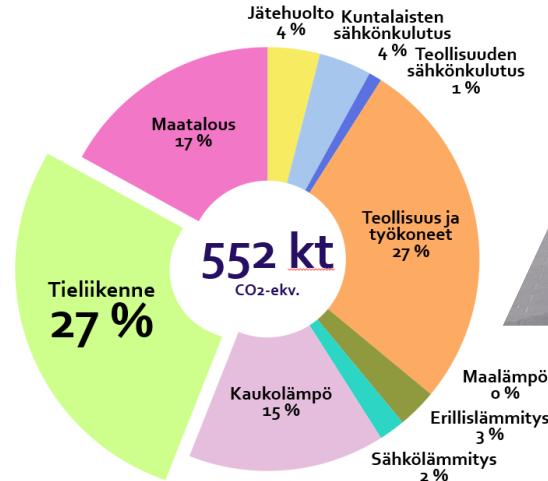
Yli neljäsosa Kuopion kasvihuonekaasupäästöistä syntyy tieliikenteestä. Tieliikenteen päästöjen vähentäminen vaatii irtautumista fossiilisista polttoaineista, joukkoliikenteen käyttästeen nostoa sekä kävely- ja pyöräilyolosuhteiden parantamista.

Joukkoliikenne

- Joukkoliikenteen matkamäärä keskeisellä kaupunkialueella oli 8,8 miljoonaa vuonna 2024. Kasvua edellisvuodesta 8 %. Maaseutuliikenteen matkamäärä kasvoi 3 %.
- Kaupunkiliikenteestä ajettiin sähköllä 23 %, ja uusiutuvalla biodieselillä ja sähköllä yhteensä 73 %. Loput 27 % ajettiin fossiilisilla polttoaineilla.
- Matkaketjuja parannettiin kehittämällä pysäkkijärjestelyitä Puijonkadulla ja Niiralankadulla sekä parantamalla pyöräpysäköintimahdollisuuksia pysäkeillä.
- Joukkoliikenneohjelman tavoitteena on kasvattaa joukkoliikenteen matkustajamääriä 50 % vuoteen 2035 mennessä.

Jalankulku ja pyöräily

- Sähköavusteisia kaupunkipyöriä oli käytössä yhteensä 400 kpl, asemia oli käytössä 48 kpl. Vilkku -fillareilla ajettiin kaudella 2024 hieman yli miljoona kilometriä. Käyttöasteen (lainauksia/pyörä/päivä) keskiarvo oli noin 5 koko kaudelta.
- Jalankulun ja pyöräilyn erottelevaa väylästä rakennettiin Niiralankadulle, Puijonkadulle ja Puijonlaaksoon.

Kaavio 2. Kuopion kasvihuonekaasupäästöt sektoreittain vuonna 2023. Lähde: Kuopion CO₂-raportti, Sitowise.

Energiatehokkuus

Energiankäyttöä on tehostettu kaupungin kiinteistöissä ja katuvalaistuksessa. Kaupungin palvelualueiden ja tytäryhtiöiden toteuttamien toimien ansiosta vuoden 2024 aikana säästettiin yhteensä 1,9 miljoonaa kWh sähköä, 19 miljoonaa kWh lämpöä ja 9,7 miljoonaa litraa vettä. Säästö vastaa 1,2 miljoonaa euroa.

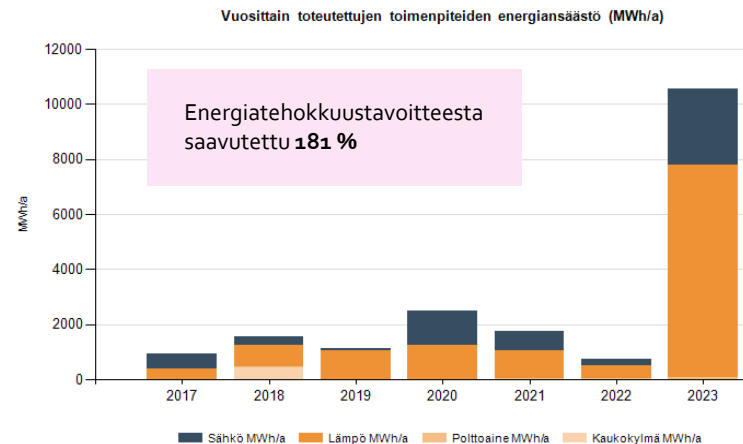
Kuopion kaupunki on mukana kunta-alan energiatehokkuussopimuksessa. Sopimuksen tavoitteena on ollut tehostaa kaupungin energiankäyttöä 7,5 prosentilla vuoteen 2025 mennessä. Toteutuneet vuotuiset säästöt ovat lähes kaksinkertaiset asetettuun tavoitteeseen nähden.

Uusiutuvan energian osuuden kasvattaminen

- Vuonna 2024 Kuopiossa tuotettiin sähköstä ja lämmöstä 83 % uusiutuvilla energiavaroilla.
- Kuopion kaupungin omista kiinteistöissä kulutetusta lämpöenergiasta uusiutuvien osuus oli 97 %. Kaupungin hankkimasta sähköstä 100 % on tuotettu uusiutuvilla, alkuperävarmennetuilla energianlähteillä.
- Kaupungin kiinteistöissä otettiin käyttöön yksi uusi aurinkovoimala vuoden 2024 aikana. Yhteensä kaupungin kohteissa aurinkosähköä tuotettiin 217 MWh. Kuopion alueella kytkettiin vuoden 2024 aikana uusia aurinkosähkövoimaloita (pientuotanto) käyttöön kaikkiaan 549 kpl / 6 001 kWp (sis. Kuopion Energian, Savon Voiman ja Pohjois-Karjalan Sähkön verkot). Määrä on aiempia vuosia pienempi.

Energianeuvonta

Kuopion kaupungin koordinoima Pohjois-Savon energianeuvontahanke oli mukana kuntalaisille, taloyhtiöille, muille kunnille ja pk-yrityksille suunnatuissa tapahtumissa. Kuntaisille ja taloyhtiöille annettiin lisäksi henkilökohtaista neuvontaa. Näin tavoitettiin noin tuhat henkilöä. Lisäksi toteutettiin energiaviestintää sosiaalisessa mediassa ja kaupungin verkkosivuilla.

Kaavio 3. Kuopion kunta-alan energiatehokkuussopimus, toteutettujen toimenpiteiden energiansäästö 2017-2023. Lähde: Energiatehokkuussopimusten vuosiraportointijärjestelmä.

Ilmasto- ja resurssiviisausviestintä

Viksu Kuopio -ohjelman hyväksymisen jälkeen ilmastonmuutokseen ja resurssien viisaaseen käyttöön liittyvää viestintää on lisätty.

Viksu Kuopio -viestintää

- [ViksuKuopio.fi](https://viksukuopio.fi)-sivusto uudistettiin syksyllä 2024.
- 40 Viksu Kuopio -aiheista uutista julkaistiin kaupungin verkkosivuilla ja intrassa.
- Viksu Kuopio -julkaisuja katseltiin sosiaalisessa mediassa lähes 150 000 kertaa ilman ostettua lisänäkyvyyttä. Esimerkiksi marraskuun Black Weekin aikana kampanjoitiin luonnon, kulttuurin ja elämysten kuluttamisen puolesta tavarankulutuksen sijaan.
- Kaupunginvaltuustolle järjestettiin ympäristötemainen iltakoulu 21.10.2024.

Viestintää ja yhteistyötä SISU-hankkeessa

- SISU-hanke järjesti ilmastoteemaisia koulutuksia ja toteutti kuntalaisviestintää.
- Hävikkiverkosto-yhteistyöllä edistettiin ilmastoviisasta ruokailua ja ruokahävikin vähentämistä.
- Yhteistyötä mm. Pohjois-Savon ELY-keskuksen, HIPOVA-hankkeen, Pohjois-Savon liiton, jätehuoltoviranomaisen, Ilmastokriisi-hankkeen, Ilmastokestävä Pohjois-Karjala 2030 -hankkeen ja valtakunnallisen ilmastokoordinaattoreiden ja asiantuntijoiden verkoston kanssa.

Ilmastosisua arkeen! –kampanja järjestettiin touko–marraskuussa 2024. Kampanjassa kannustettiin kuntalaisia selvittämään oma hiilijalanjälki ja tekemään arjen ilmastotekoja.

Luonto ja luonnonsuojelu

Kaupunki teettää vuosittain luontoselvityksiä kaupunkisuunnittelua, kunnossapitoa sekä metsienhoitoa varten. Selvityksillä kartutetaan lisäksi tietämystä luonnon kannalta arvokkaiden kohteiden lajistosta.

Kaupunki toteuttaa luonnonhoitotöitä luonnonsuojelualueilla ja muilla luonnoiltaan arvokkailla kohteilla. Kaupunki järjestää luontoretkiä ja luonnonhoitotalkoita sekä kunnostaa ja rakentaa uusia luontopolkuja ja retkeilyreittejä.

Luontoselvitykset ja seurannat

- Selvitys Kuopion kaupungin omistamista suojelunarvoisista metsistä ja puustoisista soista (ns. [METSO-kartoitus](#)) valmistui syksyllä 2024. Kaikkiaan löydettiin 25 Etelä-Suomen metsien suojelukriteerit täyttävää aluetta, joiden yhteispinta-ala on 1250 hehtaaria.
- Kaupunkilampien vesilintuseurantoja sekä Kolmisoppi-Neulamäen ja Kallaveden saariston pesimälinnustolaskentoja jatkettiin. Ruutukaavakeskustan varpuskantaa ja sen pesimäpaikkoja selvitettiin keväällä ja kesällä 2024.
- Tahkolla Huutavanholman luonnonsuojelualueen ja Tahkon rinteiden välisellä alueella selvitettiin sammallajistoa. Alueelta löytyi yleisten lajien lisäksi useita uhanalaisia ja vaateliaita lahopuulajeja.
- Liito-orava-LIFE –hankkeessa jatkettiin liito-oravan pönttöseurantoja. Liito-oravakannan tilanteesta kertovia papanakartoituksia tehtiin vuonna 2024 Jynkänvuoren ja Pirttiniemen hankekohteilla.

Kaupungin omistamien metsä- ja suoalueiden suojeleasteen nosto kymmeneen prosenttiin on tärkeä toimenpide paikallisen luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa.

Luonnonhoitotyöt

Luonnonhoitoa tehtiin ympäristöministeriön Kunta-Helmi-rahoituksen turvin vuonna 2024.

- Halmejoen luonnonsuojelualueella torjuttiin haitallisia vieraslajeja ja aloitettiin metsäluonnon hoitotöiden suunnittelu.
- Kunnostussuunnitelmia ja kartoituksia tehtiin Sormulanvaarun luonnonsuojelualueella, vanhalla ratapohjalla Pienessä-Neulamässä, Antikkalan laskettelurinteellä ja Matkuksessa.
- Pilpan niittyjä kunnostettiin Tapio Oy:n vetämässä hankkeessa Metsä Groupin luonto-ohjelman rahoituksella.

Kuopiolaisten luontosuhteen vahvistaminen

- Retkiä ja luonnonhoitotalkoita järjestettiin 32 kpl ja niille osallistui lähes 600 henkilöä. Suosituin retki oli Kuopio250-juhluvuoden avajaisviikonlopun Lyhtyjen välkettä Konttilassa -tapahtuma.
- Hiltulanlahdessa sijaitsevan Tervalammen ympärille tehtiin kaupungin ensimmäinen hyvinvointipolku.
- Puijon luonnonsuojelualueelle toteutettiin liito-oravasta kertovat luontotaulut Liito-orava-LIFE –hankkeessa.
- Opastauluja toteutettiin oppilaitosyhteistyönä.

Vieraslajien torjunta

- Kaupungin torjuntatoimet on keskitetty ensisijaisesti jättiputken, jättipalsamin ja kurturuusun torjuntaan.
- Kuntalaiset osallistuivat vieraslajien torjuntaan vieraslajitalkoissa sekä Crowdsorsa-pelisovelluksen avulla.

Vuoden 2024 luontoretkien teemana oli monimuotoinen lähiluonto.

Vesien suojelu

Noin neljäsosa Kuopion pinta-alasta on veden peitossa. Ilmaston lämpeneminen on lisännyt vesiensuojelun haasteita ja tärkeyttä. Vesiensuojelu työllistää paljon myös haja-asutuksen jätevesien hallinnassa, koska Kuopio on Suomen suurin kesämökkikunta ja vesistöjen rannoilla on paljon ympärivuotista asutusta.

Vesistöjen tila

- Ilmastonmuutos on nostanut pintavesien lämpötilaa ja riskiä vesistöjen ekologisen tilan heikkenemiseen.
- Rankkasateet haastavat tiivistyvän kaupunkirakenteen hulevesiratkaisuja. Hulevedet kuormittavat vesistöjä.
- Keskeisellä kaupunkialueella pienvesien tilaa seurataan ja parannetaan kunnostustoimilla. Asutuksen läheiset pienvedet ovat tärkeä osa lähiluontoa ja asumisympäristöä.

Jätevesikuormitus

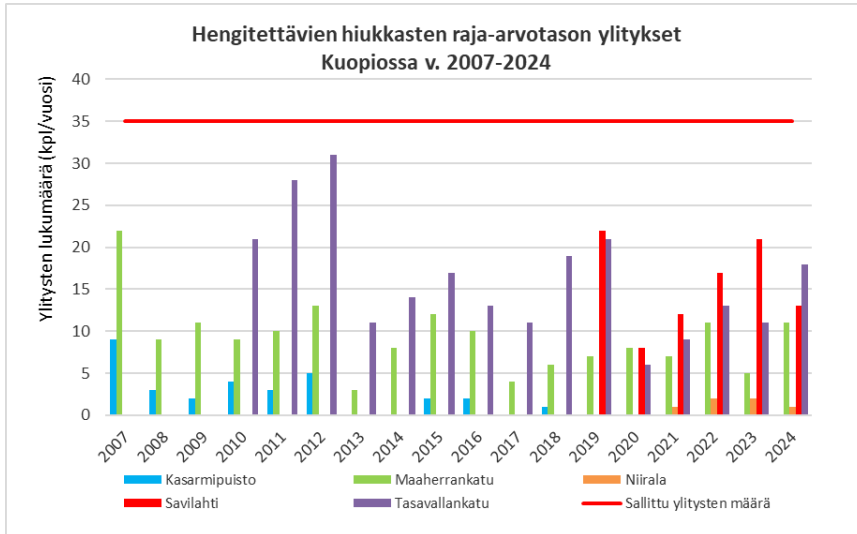
- Haja-alueiden jätevesiä valvotaan sekä vesihuoltolain että ympäristönsuojelulain näkökulmasta. Vuonna 2024 vesihuoltolain valvonta kohdistui erityisesti Etelä-Kuopion alueelle.
- Jätevesilainsäädännön toistuvat muutokset ovat haastaneet vesiensuojelun toteutumisen. Kuopiossa on edelleen noin 2500 rantakiinteistöä vaillinaisen jätevedenpuhdistuksen varassa. Uuden rakentamislain myötä odotetaan taas uusia haasteita.
- Ympäristöluvilla rajoitetaan suurimpien pistekuormittajien vesistöpäästöjä.

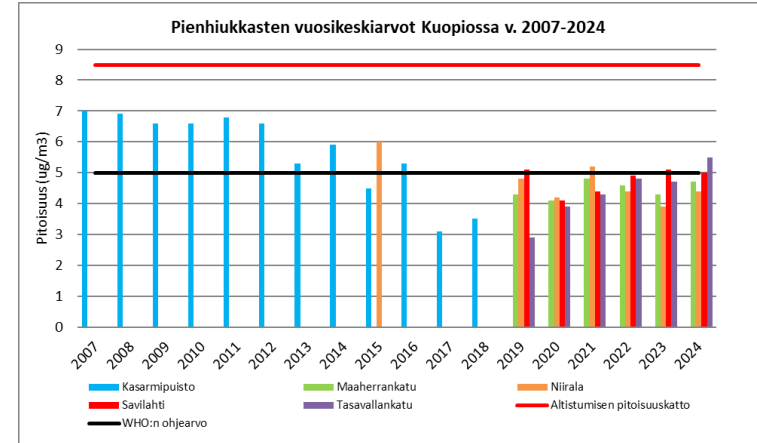
Ilmanlaatu

Vuonna 2024 tärkeimpien ilman epäpuhtauksien eli hengitettävien hiukkasten, pienhiukkasten ja typpidioksidin pitoisuudet alittivat selvästi ilmanlaatuasetuksen raja-arvot. Pitoisuudet olivat kuitenkin Maailman terveysjärjestön (WHO) ohjearvojen tasolla tai hieman sen yli.

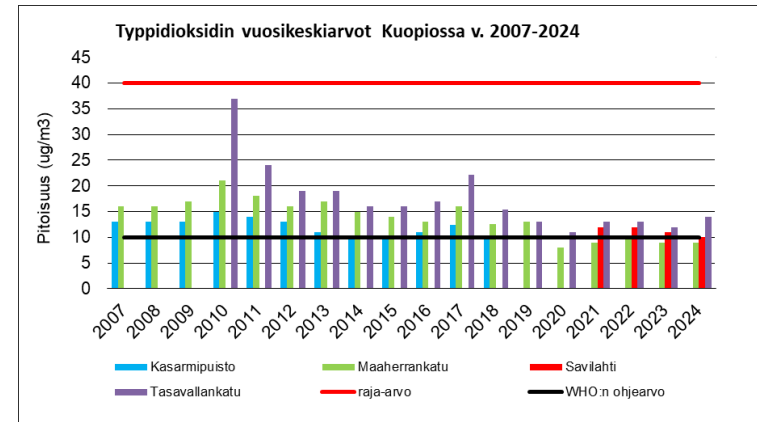
Vuonna 2024 Kuopio osallistui Suomen ympäristökeskuksen katupölytutkimukseen.

Kaavio 5. Hengitettävien hiukkasten raja-arvotason 50 µg/m³ ylitysten lukumäärä Kuopiossa vuosina 2007-2024.

Kaavio 6. Pienhiukkasten vuosikeskiarvot Kuopiossa vuosina 2007-2024.

Kaavio 7. Typpidioksidin vuosikeskiarvot Kuopiossa vuosina 2007-2024.

Ympäristömelu

Kuopion päämäärä ympäristömelun torjunnalle on miellyttävä ääniympäristö, jossa ihmiset eivät altistu melulle niin, että siitä aiheutuu terveys- tai viihtyisyyshaittaa.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelma

Meluntorjunnan toimintasuunnitelma Kuopion kaupungille valmistui kesällä 2024 ja raportoitiin loppuvuodesta EU:lle. Meluntorjunnan toimintasuunnitelma koskee vuosia 2024–2028.

Toimintasuunnitelman tavoite on edistää toimenpiteitä, joilla voidaan toteuttaa ja vaalia hyvää ääniympäristöä. Suunnitelmassa on tunnistettu meluntorjuntakohteita ja määritelty niihin meluntorjunnan toimenpiteitä.

Tieliikenne merkittävin melun aiheuttaja

Kuopion kaupungin meluselvityksen perusteella tieliikenne on merkittävin melualtistumisen aiheuttaja kaupungin alueella. Toimintasuunnitelman yhteydessä laadittu kyselytutkimus vastasi hyvin meluselvitysten tuloksia.

Tutkimuksen vastaajien mukaan ääniympäristöltään miellyttäväksi koetut kohteet sijoittuvat pitkälti puistoihin ja muille virkistysalueille. Merkittävä osa meluisiksi nimetyistä paikoista sijaitsi vastaajien omilla asuinalueilla tai kulkureiteillä.

Kuopiossa melua on torjuttu esimerkiksi meluseinällä.

Maaperän kunnostaminen

Maankäytön suunnittelun yhteydessä tutkitaan kaavoitettavien alueiden maaperän haitta-ainepitoisuuksia. Riskiarvioinnilla selvitetään, mitä kunnostustoimenpiteitä on tarpeen tehdä alueen suunniteltu käyttö huomioiden.

Maaperän haitta-ainetutkimuksia ja kunnostuksia tehdään myös kiinteistöjen purkamisen ja rakentamisen yhteydessä. Vuonna 2024 maaperäkunnostusta tehtiin kiinteistön purkamisen tai rakentamisen yhteydessä yhdeksässä kohteessa.

Kunnostuksella turvattiin pohjavettä Nilsin taajamassa

Vedenottokäytössä olevalla pohjavesialueella Nilsin taajamassa sijaitsevalla entisellä jakeluaseman/linja-autoaseman kiinteistöllä tehtiin Pohjois-Savon ELY-keskuksen pilaantuneen maaperän puhdistuspäätöksen mukainen maaperän kunnostus. Kiinteistöltä poistettiin yli kaksituhatta tonnia haitta-ainepitoisia maa-aineksia.

Riskinarvioinnin perusteella kohteeseen jäävistä haitta-aineista ei arvioida aiheutuvan ympäristö- tai terveysriskiä kohteen tulevassa käytössä. Haitta-aineet eivät aiheuta käyttörajoitteita alueen suunniteltuun käyttöön.

Nilsin taajamassa toteutettiin maaperän kunnostus. Kuvassa kunnostuskaivanto.

Jätehuolto ja roskaantuminen

Kotitalouksien jätehuolto

Jätekkukko järjestää kotitalouksien jätehuoltopalvelut jätelautakunnan asettaman palvelutason ja kunnallisten jätehuoltomääräysten mukaisesti. Jätehuoltoviranomainen seuraa ja viime kädessä ympäristönsuojeluviranomainen valvoo, että kiinteistön haltijat huolehtivat säännösten mukaisesti jätehuoltopalvelut kiinteistöilleen.

Jätteen keräyksessä suurin muutos oli biojätteen erilliskeräysveloitteen laajeneminen kaikille vakituisille asuinkiinteistöille Kuopion keskeisellä kaupunkialueella. Biojätteen lajittelu järjestettiin uutena noin 3 000 asuinkiinteistölle. Lisäksi pakkausjätteiden (muovi, lasi ja/tai metalli) kiinteistökohtaista keräystä täydennettiin uutena noin 100 taloyhtiöön.

Yritysten jätehuolto

Yritysten vastuulla on järjestää jätehuolto yksityisten jätehuoltoalan yritysten kautta. Yritysten jätehuoltoa valvotaan kyselyillä ja toimialakohtaisilla selvityksillä. Vuonna 2024 tarkasteltiin maatalojen jätehuoltoa. Valvontaviranomainen tarkasti lisäksi laitoksia ja toimintoja, joissa syntyy vaarallista jätettä.

Roskaantumisen valvonta

Yleiseen roskaantumiseen ja jätteiden epäasialliseen käsittelyyn liittyvät valitukset ja yleisöilmoitukset työllistivät. Roskaaminen voi olla yrityksen tai yksityisen henkilön aiheuttamaa. 2024 saatiin muutamia kiinteistöjä siivoutettua, mutta uusia tapauksia tulee esille.

Asuinhuoneistoista 99,8 prosentilla on sekajätteen jätehuolto ja 92,8 prosentilla biojätteen erilliskeräys tai kompostointi kiinteistöllä.

Ympäristönsuojelun hankkeita

Hanke	Toteutus	Budjetti ja omarahoitusosuus	Keskeiset tavoitteet	Rahoitus	Lisätietoja
Liito-orava-LIFE	8/2018– 3/2025	Koko hanke 8,9 milj. €, Kuopion osuus 630 000 €, omarahoitus 130 000 €	Hankkeessa luodaan hyviä käytäntöjä liito-oravan suojelun ja maankäytön suunnitteluun yhteensovittamiseksi. Lisäksi tuodaan viestinnän ja ympäristökasvatuksen keinoin esiin kuinka hyvin suunniteltu viheralueiden verkosto tarjoaa ihmisille lähiliikuntamahdollisuuksia ja henkistä hyvinvointia, sekä samalla suojelee liito-oravan elinympäristöjä.	EU:n LIFE-rahoitus ja toteuttajat	www.kuopio.fi/liito-orava-life
Pohjois-Savon alueellinen energianeuvonta –hankkeet	5/2019– 4/2025	Hankkeet yht. 372 660 €, omarahoitus 56 582 €	Puolueettoman energianeuvonnan antaminen kuluttajille, kunnille ja pk-yrityksille koko Pohjois-Savon alueella.	Energiavirasto	www.kuopio.fi/energianeuvonta
Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU) –hanke	2023– 2026	Koko hanke 1,3 milj. €, Kuopion osuus 483 805 €, omarahoitus 58 954 €	SISU-hanke on käynnistänyt laajan 15 eri kunnan ja seutukunnan välisen ilmastoyhteistyön. Hanke tähtää ilmastotavoitteiden saavuttamiseen ja ilmastotyön juurruttamiseen kuntien jokapäiväiseen toimintaan. Näkyvä ja avoin ilmastotyö tulee lisäämään Pohjois-Savon maakunnan ja seutujen vetovoimaa mm. elinkeinoelämän keskuudessa. Kuopion ja Siilinjärven ilmastokoordinaattori vastaa hankkeen Kuopion seudun toteutuksesta.	Pohjois-Savon liitto EAKR, mukana olevat kunnat ja toteuttajat	www.pohjoissavonsisu.fi
Helmi-Halmejoki	2024– 2025	Hanke 18 600 €, omarahoitus 20 %	Halmejoen luonnonsuojelun alueen kaupungin omistaman osan hoito- ja käyttösuunnitelman laadinta, luonnonhoito ja vieraslajien torjunta.	Ympäristöministeriön Kunta-Helmi-rahoitus, Kuopion kaupunki	
Helmi-uuselympäristöt	2024– 2025	Hanke 58 600 €, omarahoitus 20 %	Vanhan ratavarren raivaukset ja hoidot Matkuksessa ja Pienessä Neulamässä, Antikkalan laskettelurinteiden alaosan hoidon suunnittelu ja toteutus sekä sienilajiston inventoinnit, Sormulanvaaran luonnonsuojelun alueen paahdeympäristöjen raivaukset ja avaukset sekä hoitosuunnitelman päivitys.	Ympäristöministeriön Kunta-Helmi-rahoitus, Kuopion kaupunki	

Taulukko 4. Vuonna 2024 käynnissä olleita hankkeita, joissa Kuopion kaupunki on päätoteuttajana tai osatoteuttajana.

KUOPIO

*Kuopion elinvoima
pohjaa rikkaaseen
luontoon.*

Kuopion alueelliset ympäristönsuojelupalvelut
3/2025

